

WORLD CLEANUP DAY

groep 4 - 8

World Cleanup Day

Wat goed dat jullie meedoen aan de grootste wereldwijde opruimactie van het jaar! Op zaterdag doen meer dan 180 landen en 20 miljoen mensen mee. Op de woensdag ervoor organiseert Plastic Soup Foundation een speciale opruimdag voor scholen. Uiteraard kunnen jullie deze actie ook op een andere dag in de week doen.

COVID-19

Houd je te allen tijde aan de richtlijnen van het RIVM voor het basisonderwijs! Zie ook de algemene preventie maatregelen voor World Cleanup Day: bit.ly/WCDcorona

Korte uitleg lesopbouw

Deze les bestaat uit twee klassikale momenten en de activiteit zelf. Na de uitleg over de activiteit, gaan de leerlingen zelf in de buurt van de school op zoek naar zwerfafval. Wat ze vinden ruimen ze op en noteren ze op een turflijstje. Terug in de klas wordt besproken wat de leerlingen gevonden hebben en waar veel zwerfafval is gevonden. De turflijstjes worden bij elkaar opgeteld en samen met een leuke foto (let op AVG) ingestuurd naar: lespakket@plasticsoupfoundation.org.

Lesduur: 60 tot 90 minuten

(Afhankelijk van de duur van de buitenactiviteit.)

Doel van de les:

De leerlingen begrijpen na afloop hoe en waar afval op straat terecht komt en leren dat hun eigen school, samen met alle andere scholen, impact kan hebben op het terugdringen van het plasticsoepprobleem. Deze les sluit aan bij leerdoelen 34, 35 en 39.

In deze les gaan jullie het verzamelde afval turven en de informatie sturen naar Plastic Soup Foundation. Dat is belangrijke data die de kennis over (plastic) vervuiling bevordert. Met die informatie kan

Plastic Soup Foundation de industrie en politiek wijzen op hun verantwoordelijkheden. We noemen dat **citizen science** of in het Nederlands **burgerwetenschap**. Burgerwetenschappers zijn gewone mensen die helpen met het verzamelen van informatie die belangrijk is voor de wetenschap.

Voorbereiding:

- Meld je actie aan op <http://bit.ly/scholenWCD>
- Lees deze handleiding en bekijk de slides op LessonUp <https://bit.ly/WCDlessen2021>
- Bedenk tot waar in de buurt de kinderen mogen zoeken: kader een duidelijk gebied af.
- Bedenk of de leerlingen begeleiding nodig hebben (leraar of ouders).
- Verdeel de klas in groepjes van vier leerlingen.
- Bedenk waar het plastic na afloop (gescheiden) weggegooid kan worden.
- Print voor elk groepje de World Cleanup Day turflijst (zie bijlage in LessonUp).
- Print één World Cleanup Day totaalijst.
- Print voor iedere leerling een Diploma.
- Bekijk en print eventueel ook de World Cleanup Day-spellen (in LessonUp)
- Vraag eventueel (gratis) grijpers aan bij de gemeente.
- Regel handschoenen voor alle kinderen en begeleiders.
- Regel vuilniszakken (restafval en PMD) per groepje.

Tip: Maak één kind (bovenbouw) verantwoordelijk voor het optellen van de turflijsten tot een totaalijst en stuur deze na afloop van de opruimactie samen naar lespakket@plasticsoupfoundation.org.

Organisatie tijdens de les:

Bedenk of je "denken en praten" onderdelen klassikaal doet of in groepjes met klassikale terugkoppeling.

Verdieping: *Afhankelijk van het niveau van de klas en de beschikbare lestijd kan er extra informatie worden besproken. Ook kunnen er verdiepende vragen gesteld worden. Deze staan schuin gedrukt in deze handleiding en kosten extra tijd.*

Slide 2: World Cleanup Day

Luisteren

Vertel de klas: We gaan vandaag meedoen met World Cleanup Day! Wereldwijd doen meer dan 20 miljoen mensen uit meer dan 180 landen mee.

Rond de school gaan we zwerfafval verzamelen en in kaart brengen wat we gevonden hebben. En wat we vinden gaan we opschrijven.

Als echte burgerwetenschappers helpen jullie zo kennis te verzamelen over (plastic)vervuiling.

Dat doen heel veel mensen wereldwijd. Met al die informatie kunnen we het plasticsoepprobleem beter begrijpen en tegelijk ruimen we samen onze omgeving op.

Slide 4: Stop de plasticsoep!

Denken en praten

Vraag de klas: Waarom is het belangrijk om zwerfafval op te ruimen? Laat de klas redenen noemen.

Hulp indien nodig: het meeste zwerfafval bestaat uit plastic en dat gaat nooit meer weg.

Veel zwerfafval belandt via het riool, slootjes en rivieren in zee. Zo komt het in de plasticsoep terecht. Plastic is heel schadelijk voor dieren en de natuur.

Slide 5: Plasticsoep verdwijnt niet

Luisteren

Plastic kan niet afgebroken worden door de natuur. Plastic in de zee verdwijnt dus ook niet, maar breekt af in steeds kleinere stukjes door de zon, golven en het zoute water.

Uiteindelijk wordt het zo klein dat je het niet meer kunt zien. Het is dan niet meer op te ruimen. We moeten dus zorgen dat het niet in de zee terechtkomt.

Slide 6: Zwerfafval

Denken en praten

Laat kinderen plekken noemen waar veel zwerfafval ligt. Wat ligt er? Hoe kan het daar zijn gekomen? Zijn er te weinig prullenbakken, zijn mensen te lui, waait het weg? Laat kinderen voorspellen waar in de buurt zij verwachten dat ze (veel) zwerfafval zullen vinden en waarom.

Tip: vaak ligt er veel zwerfafval langs fietspaden, langs "snoeproutes" (tussen supermarkten en scholen), in parkjes, langs rivieren, op stranden en in de berm van de weg.

Slide 7: Waar gaan jullie opruimen?

Luisteren

Vertel de klas waar ze gaan opruimen. Verdeel de klas in groepjes en bespreek waar ieder groepje (onder begeleiding) naartoe gaat.

Slide 8: Opruimen!

Luisteren

Vertel de klas: We gaan in groepjes op zoek naar zwerfafval op straat. Stop het in de vuilniszak en zet op de turflijst een streepje bij het soort zwerfafval dat het is. Hiermee helpen we in kaart te brengen welk afval het meeste rondzwerft.

Belangrijk: was je handen als je weer op school bent.

Maak groepjes, verdeel de vuilniszakken en deel turflijsten uit.

Spreek af tot hoever de leerlingen lopen en hoe laat ze terug moeten zijn.

Laat groepjes taken onderling verdelen en daarin afwisselen.

Op straat liggen vaak ook sigarettenpeuken. Deze bevatten ook plastic maar die hoeven de kinderen niet op te rapen.

Verdieping: Laat de leerlingen opletten of er inderdaad veel zwerfafval ligt op de plekken waarvan zij verwachten dat er veel zwerfafval ligt.

Welk soort zwerfafval verwachten zij het meest te vinden?

Slide 10: Hoeveel is het?

Praten en doen

Terug in de klas wassen de kinderen eerst hun handen. Daarna gaan ze weer zitten in de groepjes.

Laat de groepjes kort vertellen hoe het ging: Wat hebben ze het meest gevonden? Op welke plekken lag veel zwerfafval? Wat viel op? Hoe kun je dat verklaren?

Bijvoorbeeld: Hoe komt het dat er weinig flessen op straat liggen maar wel veel blikjes en drinkpakjes?

Antwoord in Nederland: door statiegeld. Sinds 1 juli 2021 ook op kleine flesjes.

Antwoord in België: In België vind je vaker plastic flessen dan in Nederland door het ontbreken van een statiegeldsysteem.

Bespreek alle plekken los:

- Bij prullenbakken -> prullenbak vol of te lui om het er goed in te gooien.
- Langs fietspaden -> veel scholieren en kinderen gooien het weg.
- In de berm, vooral bij stoplichten, afritten en bochten -> veel automobilisten gooien het uit het raam.
- Bij bankjes -> als er geen prullenbak in de buurt is.
- In de goot -> daar drijft het plastic door de regen heen.

Slide 11: Alles optellen en insturen

Praten en doen

Vertel dat jullie de vondsten als echte burgerwetenschappers gaan insturen naar Plastic Soup Foundation. Plastic Soup Foundation gebruikt deze informatie om het plasticsoepprobleem aan te kaarten bij de overheid, bij bedrijven en in de media.

Laat een leerling (of begeleider) in ieder groepje de turfjes per soort zwerfafval optellen (bijvoorbeeld: blikjes: 14). Maak dan de totaalijst van de hele klas of school en stuur deze vóór 25 september met een leuke foto (let op AVG) naar lespakket@plasticsoupfoundation.org

Slide 12: Voorkom de plasticsoep

Denken en praten

Bespreek met de klas wat ze denken dat er moet gebeuren om het zwerfafval te voorkomen.

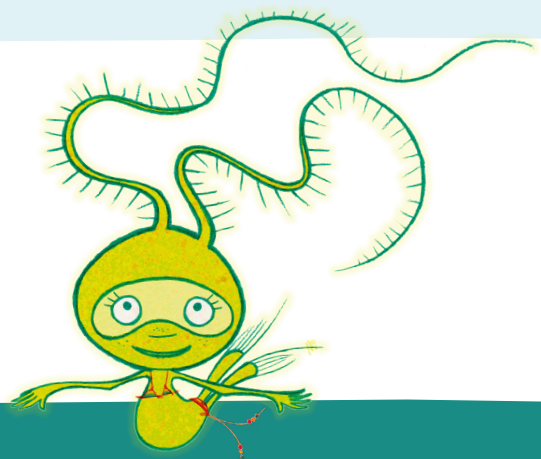
Kunnen ze zelf iets veranderen?

Slide 14: Dank je wel!

Luisteren

Vertel de klas: Dankzij het opruimen van zwerfafval hebben jullie geholpen om het probleem beter te begrijpen en dus aan te pakken.

Willen jullie meer weten over wat je kunt doen om het plasticgebruik te verminderen? Bekijk dan ook de andere lessen over plasticsoep en bestel het aanvullende lesmateriaal via <https://bit.ly/PSFlespakket>. Moedig andere klassen aan om ook mee te doen met de actie.

Bedankt voor het meedoen!

Deze handleiding is onderdeel van het plasticsoep lesmateriaal en de 'Wereld van OZ' van Plastic Soup Foundation. Plastic Soup Foundation wil ervoor zorgen dat er geen plastic meer in het water terechtkomt. Het uiteindelijke doel van dit lespakket is om actie te ondernemen en het gebruik van wegwerpplastic sterk te verminderen.

Als wij deze jongere generatie weten te bereiken kunnen zij het verschil gaan maken. We roepen de kinderen op om de gr Wish de walvis te helpen. Voor meer informatie zie: bit.ly/PSFlespakket of www.plasticsoupfoundation.org

PLASTIC SOUP FOUNDATION